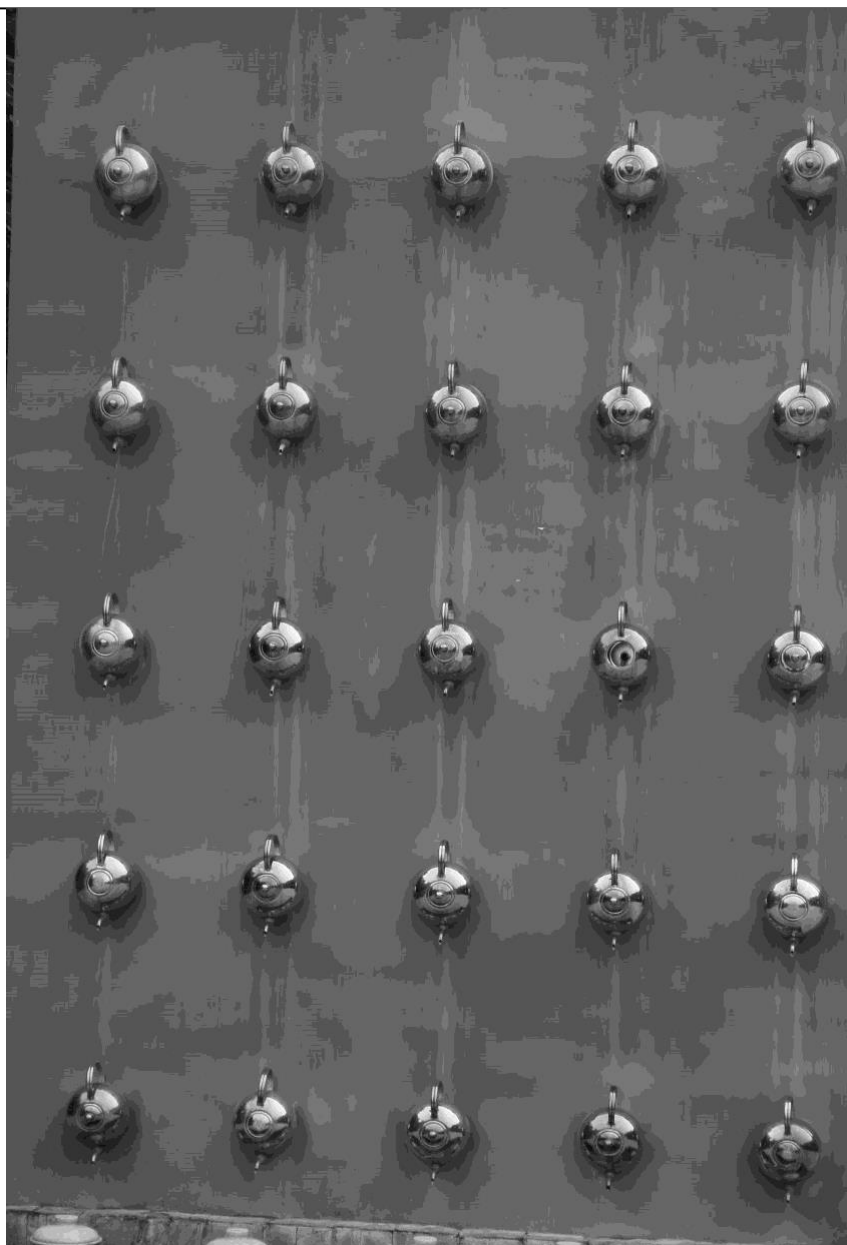

ISSN 2657-3318

MONITOR CHINY-BAŁKANY

CZERWIEC 2019

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 16+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

CZERWIEC 2019

30 maja: seminarium nt. współpracy obszarów wiejskich ChRL-Bułgaria w Szanghaju. W drugiej edycji seminarium udział wzięli przedstawiciele Shanghai Jiaotong University oraz Agricultural University of Plovdiv. Rozmowy dotyczyły współpracy naukowej i technologicznej. Podczas spotkania, eksperci z chińskiej uczelni zaprezentowali własny raport dotyczący oceny bezpieczeństwa bułgarskiego środowiska oraz zarekomendowali rozwiązania w celu zapobieżenia zanieczyszczeniom środowiska oraz przedstawili innowacyjne metody zarządzania obszarami rolniczymi.

4 czerwca: wiceprzewodniczący Ogólnochińskiej Federacji Przemysłu i Handlu z wizytą w Serbii. Xie Rongrong wraz z delegacją spotkali się m.in. z serbskim prezydentem Aleksandarem Vuciciem aby zachęcać prywatnych przedsiębiorstwa z Chin do podjęcia inwestycji w Serbii w ramach kompleksowego partnerstwa UE-ChRL a także formatu współpracy 17+1. W wizycie uczestniczyła również ambasador Chen Bo. Delegacja przewodzona przez Xie udała się również do Belgii oraz Chorwacji.

6 czerwca: Czarnogóra szuka sposobów na poradzenie sobie z długiem publicznym. Niniejszy dług powstał m.in. poprzez zaciągnięcie kredytu w chińskim Exim Banku na kwotę 944 mln USD w celu realizacji projektu autostradowego. Rząd w Podgoricy aby zminimalizować dług publiczny stara się o emisję euroobligacji (w wysokości od 300 do 500 mln EUR jeszcze w 2019 r.) a mówi się również o sprzedaży koncesji lotniskowych a także wprowadzenie programu „złotej wizy” w celu pozyskania dodatkowych środków do krajowego budżetu.

7 czerwca: China State Construction Engineering oraz Sinohydro Power China zakontraktowani w Bośni i Hercegowinie. Chińskie CSCE oraz Sinohydro zostało zakontraktowane przez bośniackie Autoceste FBiH do zbudowania odcinka Pocitelj – Zvirivici o długości 11 km. W ramach projektu przewidziana jest budowa mostu o długości 945 m, o maksymalnej wysokości 100 m. Całość inwestycji szacowana jest na 102 mln EUR, natomiast budowa mostu przez

HUAWEI

UPRAWNIONY

DO PRZETARGU

NA BUDOWĘ

SIECI 5G W

RUMUNII

Sorin Grindeanu, były premier a obecnie prezes rumuńskiej Narodowej Agencji ds. Zarządzania i Administracji w Komunikacji (ANCOM) otwarcie przyznał, iż wszyscy aktywni operatorzy rynku rumuńskiego są dopuszczeni do startu w wyścigu o wdrożenie sieci 5G. Jest to zatem kolejny kraj Półwyspu

Bałkańskiego, który nie wyklucza współpracy z chińską firmą pomimo wielu zastrzeżeń wysuniętych ze strony UE i USA.

Sinohydro pochłonie 32,8 mln EUR. Finansowanie zostanie zapewnione przez Europejski Bank Inwestycyjny.

10 czerwca: dyrektor China Railway Construction Corporation z wizytą w Rumunii. Chen Fenjian rozpoczął serię działań biznesowych w toku których spotkał się z m.in. z Alexandru Petrescu (Ministerstwo Komunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego) oraz ambasador ChRL w Rumunii Jiang Yu. W spotkaniu z Petrescu, Chen omówił potencjalny rozwój współpracy w obszarze modernizacji infrastruktury kolejowej w Rumunii. Dyrektor CRCC przy okazji spotkania z ambasador ChRL udał się do Centrum Kultury Chińskiej w Bukareszcie, które aktualnie znajduje się w trakcie budowy. Rozmowy Chen oraz Yu dotyczyły również rumuńskiej infrastruktury kolejowej i wskazania konkretnych projektów, które wpisują się w plany modernizacji sieci połączeń kolejowych realizowanych w ramach Unii Europejskiej.

10 czerwca : spotkanie gubernatora prow. Liaoning z ambasadorem Grecji w ChRL. Wang Yijiun przy okazji piątego spotkania grupy roboczej Federacji Gubernatorów Chin oraz Europy Środkowej i Wschodniej w Dalian, spotkał się z Leonidasem Rokanasem. Strony zadeklarowały, że podejmą wysiłki w celu zbudowania platformy współpracy w zakresie żeglugi, innowacji naukowych i technologicznych, przetwarzania produktów rolnych oraz turystyki kulturalnej. W spotkaniu uczestniczyła również była ambasador ChRL w Czechach i Rumunii, aktualnie pełniącej funkcję specjalnego doradcy z ramienia MSZ ChRL ds. formatu współpracy z Europą Środkową i Wschodnią 17+1.

10 czerwca: Albania rozpocznie eksport produktów pochodzenia zwierzęcego do Chin. Memorandum w tej sprawie zakłada uruchomienie sprzedaży albańskiego mleka, serów, ryb oraz miodu. Cały proces jest obecnie w stadium negocjacyjnym pomiędzy jednostkami weterynaryjnymi obu państw.

11 czerwca: Alexandru Petrescu z zadowoleniem odnotowuje zaangażowanie chińskich firm w budowanie rumuńskiej gospodarki cyfrowej. Minister w resorcie komunikacji i społeczeństwa informacyjnego podczas spotkania z ambasador Jiang Yu podkreślił wkład chińskich przedsiębiorstw w budowanie rumuńskiego przemysłu komunikacyjnego, a także wkład w rozwój gospodarczy i społeczny. Yu wspomniała, iż budowana przez lata pozycja Huawei i ZTE oraz innych firm zajmujących się technologiami informacyjnymi doprowadziły do wielu inwestycji w Rumunii a działania te zyskały uznanie tamtejszego społeczeństwa. Jian Yu podkreśliła, iż rząd chiński nadal liczy na niedyskryminujące, sprawiedliwe i uczciwe otoczenie biznesowe dla chińskich firm telekomunikacyjnych w celu dalszego rozwoju kraju.

18 czerwca: delegacja Generalnej Administracji Celnej ChRL z wizytą w Serbii. Podczas spotkania z prezydentem Aleksandarem Vuciciem, przedstawiciele GACC na czele z wiceprzewodniczącym Zhang Jiwenem zaproponowali zmianę zasad

eksportu i zwiększeniu dostępu do chińskiego rynku dla serbskich owoców i kukurydzy.

18 czerwca: Guo Shengun o zacieśnianiu współpracy nad bezpieczeństwem w rosyjskiej Ufie. Członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin (KC KPCh) podczas tegorocznego spotkania wysokiej rangi urzędników ds. bezpieczeństwa w rosyjskiej Ufie podkreślił, iż ChRL zależy na „rozwoju więzi bezpieczeństwa” z Armenią, Afganistanem a także Serbią. W rozmowach z serbskim wicepremierem i ministrem spraw wewnętrznych Nebojsą Sfeanoviciem, na pierwszy plan wysunięta została kwestia wszechstronnego partnerstwa strategicznego obligującego oba państwa do zacieśniania współpracy organów ścigania.

18 czerwca: pierwsze centrum wizowe Bułgarii w Pekinie. Oczekuje się, iż nowe centrum wizowe usprawni proces uzyskiwania wizy przez obywateli ChRL, co przełoży się bezpośrednio na zwiększenie liczby chińskich turystów w Bułgarii.

20 czerwca: Huawei z pełnymi prawami do przystąpienia do przetargu na budowę sieci 5G w Rumunii. Sorin Grindeanu, były premier a obecnie prezes rumuńskiej Narodowej Agencji ds. Zarządzania i Administracji w Komunikacji (ANCOM) otwarcie przyznał, iż wszyscy aktywni operatorzy rynku rumuńskiego są dopuszczeni do startu w wyścigu o wdrożenie sieci 5G, bowiem rumuński rząd nie wystosował żadnych ograniczeń lub nakazów względem któregoś z globalnych operatorów. Grindeanu jest przekonany, iż implementacja sieci 5G rozpocznie rewolucję przemysłową w Rumunii, tworząc m.in. 250 tys. nowych miejsc pracy.

20 czerwca: otwarto pierwsze centrum informacji turystycznej Bułgarii w Chinach. Jest to pierwsze z planowanych siedmiu centrów informacji turystycznej. Nowe placówki powstaną w wyniku działalności Ministerstwa Turystyki oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych w celu wejścia bułgarskich firm turystycznych na rynek chiński i zwiększenia przepływu turystów z Chin do Bułgarii.

21 czerwca: CNC: cyberataki paraliżujące rumuńską sieć szpitalną pochodzą z Chin. Według specjalistów Cyberint National Center wydzielonej w ramach rumuńskiego wywiadu (SRI), za sprawę ataków hakerskich na wewnętrzną infrastrukturę rumuńskich szpitali odpowiadają Chiny. Szpitale w Bukareszcie, Husi, Dorohoi i Albie padły ofiarą kradzieży wrażliwych danych w celu żądania okupu. Minister Zdrowia Sorina Pinteaa złożyła już odpowiednie zawiadomienie do prokuratury ws. ataków na szpital w Bukareszcie. Jak sama przyznała, nie jest to pierwsza taka sytuacja, bowiem w jednym z przypadków, hakerzy mieli otrzymać 10 tys. EUR okupu za oddanie wykradziony danych.

21 czerwca: Region Autonomiczny Guangxi Zhuang promuje turystykę w Rumunii. Li Bin, wiceprzewodniczący Regionu przedstawił walory turystyczne a także

zasoby kulturowe Guangxi. W 2018 r. łączna liczba turystów w Guangxi wyniosła 683 mln osób (w tym 5,6 mln z noclegiem) generując przychód o wartości 112 mld USD.

21 czerwca: program „złotej wizy” w Grecji staje się coraz bardziej popularny w Chinach. Według raportu opublikowanego przez grecki rząd, w pierwszej połowie 2019 r. ogółem zatwierdzono 645 wniosków o tzw. „złotą wizę”. Program ten cieszy się największą popularnością wśród obywateli ChRL (zob. komentarz).

23 czerwca: wiceprezes China Communications Construction z wizytą w Serbii. Wen Gang w trakcie wizyty w Belgradzie złożył kurtuazyjną wizytę w Ambasadzie ChRL, gdzie wraz z ambasadorem Chen Bo omówił obecny stan stosunków serbsko-chińskich a także możliwości rozwoju działalności CCC w kraju. Wen Gang spotkał się również z Zoraną Mihajlovic, aby wymienić poglądy na temat postępów prac przy połączeniu kolejowym Belgrad-Budapeszt a także ustalić dalszy plan działań. Z rozmowy wynika, iż budowa fragmentu połączenia między Belgradem a Starą Pazową została rozpoczęta jeszcze przed oficjalnym terminem a zarządzający sekcją Nowy Sad – Subotica otrzymał już fundusze do rozpoczęcia realizacji projektu. Wen Gang wizytował również na budowie odcinka autostrady Surcin-Obrenovac.

27 czerwca: Peng Jun (LPKKCh Hubei) z wizytą w Rumunii. Głównym celem wizyty Wiceprzewodniczącego Ludowej Politycznej Konferencji Konsultatywnej Chin w prow. Hubei był Okręg Prahova, gdzie spotkał się z tamtejszym przewodniczącym – Bogdanem Toaderem. Strona rumuńska przedstawiła zalety Okręgu, którymi są m.in. zaawansowane technologicznie przetwórstwo ropy naftowej, produkcja wina a także turystyka (w Okręgu znajduje się miasto Sinaia znana jako „Perła Karpat”). Propozycją wizytującego przedstawiciela prowincji Hubei jest ustanowienie: wspólnych targów lub regularnego forum stymulującego wymianę gospodarczą; ustanowienia przyjaznych stosunków między miastem-stolicą prefektury autonomicznej Enshi a m. Sinaia; wzmocnienie wymiany edukacyjnej pomiędzy 1-2 placówkami oświaty; propozycji inwestycji infrastrukturalnych w kwestii budowy mostów oraz projektów z zakresu ochrony wód gruntowych na potrzeby przeprowadzenia inwestycji infrastrukturalnych.

27 czerwca: Mihajlovic: drogi i mosty cementują serbsko-chińską przyjaźń. Wicepremier Serbii Zorana Mihajlovic podczas konferencji prasowej na terenie budowy mostu nad rzekami Sawą i Kolubarą w Obrenovac podkreśliła, iż niniejsza budowa odzwierciedla dobre relacje pomiędzy prezydentami ChRL oraz Serbii. Podmiotem odpowiedzialnym za budowę mostu jest China Communications Construction Company (CCCC). Obecny na konferencji prasowej ambasador ChRL w Serbii Chen Bo zwrócił uwagę na fakt, iż CCCC zobowiązało się zakończyć prace przed terminem, czyli do połowy grudnia 2019 r.

28 czerwca: Serbia wznowi eksport wieprzowiny na rynek chiński. Serbski minister rolnictwa Branislav Nedimović podpisał odpowiednie porozumienie z przedstawicielem Generalnej Administracji Celnej ChRL – Zhang Jiwenem (GACC). Wznowienie eksportu ma rozpocząć się do końca 2019 r.

28 czerwca: ambasada Bułgarii w Chinach organizuje Forum Biznesowe Chin-Bułgaria. Zaplanowane na 3 lipca forum jest związane obchodami 70. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwami. W wydarzeniu uczestniczyć ma prezydent Rumen Radev.

30 czerwca: Grecja przyjmie chińską inwestycję opartą na sztucznej inteligencji. DeepBlue Technology – jedna z wiodących firm branży SI w Chinach ogłosiła, iż zapowiada dynamiczne wejście na grecki rynek z aplikacjami opartymi na SI. Aplikacje te mają zrewolucjonizować transport publiczny, metody płatności, a także handel detaliczny. Priorytetami firmy ma stać się utworzenie nowych miejsc pracy, transfer know-how a także dalszy rozwój aplikacji SI w Europie. Chińska firma ponadto zawarła partnerstwo z Uniwersytetem Arystotelesa w Salonikach. Główną motywacją podjęcia inwestycji w Grecji jest wysoki poziom rozwinięcia gospodarki – zwłaszcza w sektorze handlowym i budowlanym. Wkrótce chińska firma ma dokonać wyboru swoich strategicznych partnerów z którymi będzie współpracować nad swoim flagowym projektem – Panda Bus – samobieżnego autobusu korzystającego z dobrodziejstw SI.

KOMENTARZ

Rumunia według raportu Economica.net jest jedną z najbardziej narażonych wschodzących gospodarek na świecie w kontekście wojny handlowej USA z ChRL. Rumunia uplasowała się na 18. miejscu spośród 21 sklasyfikowanych państw. Według raportu, ze skutkami konfliktu pomiędzy dwoma największymi gospodarkami na świecie najlepiej radzą sobie wschodzące rynki Filipin i Egiptu. Z drugiej strony, najwrażliwszym rynkiem jest Meksyk, który ze względu na dużą zależność od eksportu USA, zaliczany jest do najbardziej podatnych na zagrożenia płynące z wojny handlowej. Spośród innych europejskich państw, Węgry uplasowały się na 6. miejscu; Rosja na 9., natomiast Polska została sklasyfikowana na 11 miejscu. Państwa uwzględnione w analizie są częścią indeksu MSCI Emerging Markets, a wpływ wojny handlowej zmierzono za pomocą średniej ważonej eksportu państwa do USA oraz ChRL w porównaniu z ich nominalnym PKB. Dodatkowym kryterium był rachunek bieżący kraju, rating a także ilość rezerw walutowych.

Program „złotej wizy” w Grecji staje się coraz bardziej popularny w Chinach. Według raportu opublikowanego przez grecki rząd, w pierwszej połowie 2019 r. ogółem zatwierdzono 645 wniosków o tzw. „złotą wizę”. Należy do tego dołączyć

najbliższą rodzinę głównego wnioskodawcy, bowiem członkowie rodziny są również uprawnieni do skorzystania ze złotej wizy. Według statystyk, od momentu wdrożenia programu (2013 r.) do 4 czerwca br., na programie skorzystało 4537 wnioskodawców. Obywatele ChRL są posiadaczami 2775 takich dokumentów, co stanowi 61% całości wniosków. Drugie miejsce przypada obywatelom Rosji, natomiast na trzecim miejscu plasują się Turcy. Biorąc pod uwagę liczbę wydanych pozwoleń na pobyt powiększoną o członków rodzin głównego wnioskodawcy, na pierwszym miejscu pozostają obywatele ChRL z 7862 wydanymi pozwoleniami; na drugim miejscu plasują się Turcy z 1113 wizami, natomiast obywatele Rosji są w posiadaniu 1042 pozwoleń z programu „złotej wizy”. Warto wspomnieć, iż program wciąż zyskuje na popularności. W 2014 rząd grecki zatwierdził 423 pozwolenia; 2015 r. – 505; 2016 r. – 583; 2017 r. – 961, natomiast w 2018 było to już 2019 wiz.

Warunek otrzymania wizy dotychczas pozostawał niezmienny – zakup nieruchomości o wartości minimum 250 tys. EUR + podatek oraz opłaty urzędowe (ca. 300 tys. EUR), niemniej grecki rząd wprowadził również nowe kryteria – inwestycja w obligacje skarbowe, zakup akcji lub depozyty bankowe o podobnej wartości co wyżej wspomniane kupno nieruchomości. Wartość inwestycji nie odstrasza jednak osób korzystających z niniejszego przywileju, bowiem największą popularnością cieszą się nieruchomości w największych greckich aglomeracjach – Atenach (1853 pozwolenia z ogółu 4537) oraz Pireusie (1069 pozwoleń).

W minionych miesiącach informowaliśmy o chińskim zainteresowaniu inwestycyjnym w stocznie w Rijeci i Puli. Delegacja China Shipbuilding Corporation na przestrzeni kwietnia i maja br. wielokrotnie wizytowała w Chorwacji w celu podjęcia rokowań co do możliwości inwestycyjnych spółki. Fatalna kondycja finansowa grupy Uljanik, która zarządza niniejszymi portami wymagała natychmiastowej interwencji inwestycyjnej ze względu na wciąż pogarszającą się sytuację pracowników stoczni. Minister gospodarki Darko Horvat 21 czerwca br. poinformował o braku poważnych planów inwestycyjnych CSIC wobec stoczni 3 Maj. Wynik rozprawy upadłościowej, która zaplanowana została przez chorwacki sąd na 4 lipca wydaje się zatem do przewidzenia. Chorwacki rząd skupi się zatem na szukaniu finansowania dla rozpoczętych już projektów stoczniowych a po ich ukończeniu, większość pracowników zatrudnionych dotychczas w stoczniach dostanie nowe oferty pracy, które wiązać się będą z ich przebranżowieniem. Minister Pracy Marko Pavic otwarcie zapowiedział, iż jeśli pracownicy stoczni nie zdecydują się na przyjęcie proponowanych im nowych miejsc pracy, stracą prawo do zasiłku. Niewykluczone, iż takie zakończenie sprawy doprowadzi do masowych protestów przeciwko obecnemu rządowi, co w konsekwencji dodatkowo może osłabić atrakcyjność inwestycyjną Chorwacji, nie tylko dla ChRL.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

